

Cor Kraaikamp

Delft Institute of Applied Mathematics

TU Delft

c.kraaikamp@tudelft.nl

Stoffelijke resten tastbare herinneringen aan wiskundigen

Hofwijck, een paradijs in Voorburg

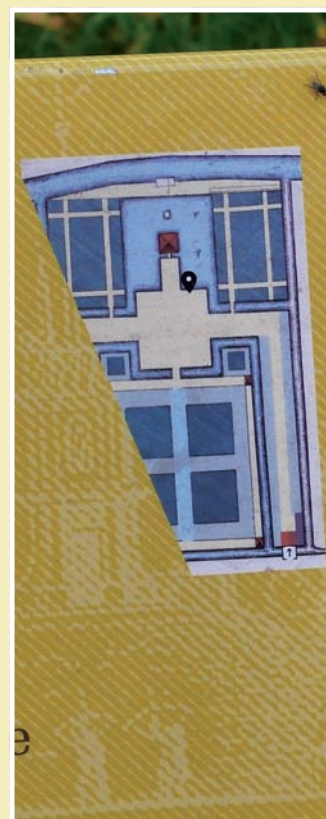

Nederland kent een aantal historische plekken die direct verband houden met natuurwetenschappen en wiskunde. Een van de allermooiste plekken is het vroegere 'tuinhuis' Hofwijck van de beroemde dichter, diplomaat, geleerde, componist en luitist Constantijn Huygens (1596–1687). Huygens ontwierp Hofwijck in 1641 om te kunnen ontsnappen aan zijn drukke diplomatieke werkzaamheden als secretaris van twee stadhouders en prinses van Oranje: Frederik Hendrik en Willem II.

Constantijn trouwde in 1626 met Suzanna van Baerle ('Sterre'), en samen hadden zij vier zonen (Constantijn, Christiaan, Lodewijk en Philips) en een dochter (Suzanna). Enkele maanden na de geboorte van Suzanna sloeg het noodlot voor Huygens toe, en stierf zijn Sterre. Toch moet het voor de kinderen van Huygens zeer opwindend zijn geweest om Constantijn als vader te hebben gehad; niet alleen was hij zeer begaafd in bijna alles wat hij deed, ook had hij een opwindende kennissenkring waar bijvoorbeeld Descartes, P. C. Hooft en Rembrandt toe behoorden. Constantijn had een scherp oog voor de talenten van zijn kinderen; zo bracht hij Christiaan niet alleen in contact met Descartes, maar ook met Marin Mersenne, met wie Christiaan op jonge leeftijd een briefwisseling begon.

Voor de wiskunde en natuurkunde is Hofwijck de plek waar Christiaan Huygens (1629–1695) het laatste deel van zijn leven gewoond heeft en veel van zijn latere werk verricht en geschreven heeft. Na omzwervingen in Londen en Parijs (in 1663 werd hij lid van de Royal Society, en in 1666 verhuisde hij naar Parijs, waar hij onderzoeksdirecteur werd bij de Franse Academie van Wetenschappen, en een appartement had in de bibliotheek van de academie), keerde Christiaan pas in 1681 terug naar Nederland, en woonde eerst bij zijn vader in diens huis aan het Plein in Den Haag. Dit late tijdstip is opvallend, want in 1672 verklaarde de 'Zonnekoning' Lodewijk XIV de oorlog aan Nederland. Pikant voor Huygens, want zijn vader en een van zijn broers werkten als diplomaten voor de Oranjes.

Ongeveer een jaar na de dood van Constantijn, in april 1688, ging Christiaan op Hofwijck wonen. Christiaan Huygens overleed op 8 juli 1695, en liet zijn wetenschappelijke archief na aan de Universiteit Leiden. Zijn instrumenten en lenzen bleven in het bezit van de Huygens-familie, maar werden later bij opbod verkocht. Toch kunnen nog een aantal lenzen en een prachtig planetarium gezien worden in museum Boerhaave in Leiden.

Niet alleen is het 'tuinhuis' op Hofwijck meer dan de moeite waard om te bezichtigen, ook de omringende tuin is prachtig. Jammer genoeg is dit in het verleden niet altijd zo gezien; zo loopt de spoorlijn van Den Haag richting Utrecht dwars door de tuin. Bij het ontwerpen van Hofwijck werd Constantijn Huygens geïnspireerd door de Romeinse architect Vitruvius; de bouwprincipes zijn die van de Renaissance: symmetrisch en met harmonieuze maatverhoudingen. De vorm van de tuin is die van een menselijk lichaam, waarbij het buitenhuis het hoofd is, de lanen de armen en de tuin met fruitbomen de buik. Het buitenhuis heeft Constantijn in samenspraak met Jacob van Campen ontworpen, de architect van het Mauritshuis dat kort daarvoor gebouwd was, en het stadhuis in Amsterdam dat later zou volgen. Hoewel het een van de kleinere buitenhuizen is in Nederland maakt het – in al zijn eenvoud – een monumentale indruk.

Een bezoek aan Hofwijck, dat al meer dan een eeuw in het bezit is van de Vereniging Hofwijck, is zeer de moeite waard! Hofwijck ligt naast station Voorburg, en is dus zeer eenvoudig te bezoeken met het openbaar vervoer. www.hofwijck.nl